

Nur Tecellileri

Yayınlama Tarihi: 14.09.2021

Allah Teâlâ'nın Zatı'nın hakikatini kavramak beşerin/insanın aklının ulaşabileceği bir husus değildir. Allah Teâlâ Zatı'nı bize isimleri, sıfatları, fiilleri ve hükümleri ile tanıtmış ve bizim de O'nu bu çerçevede tanımamızı emretmiştir.

En-Nûr Allah Teâlâ'nın bir ismi ve sıfatıdır. Allah Teâlâ'nın Nur sıfatının hakikatini anlamak da mümkün değildir. Ancak Nur isminin tecelli ve yansımaları Kur'an-ı Kerim'in ayetlerinde ve hadis-i şeriflerde bize haber verilmektedir.

En-Nûr, nurlandıran, nurun kaynağı, alemleri nurlandıran, simalara, zihinlere ve gönüllere nur yağdıran, kulunun iç alemini nurlandırarak onu hidayete kavuşturan, hakkı, doğruyu görmesini sağlayan demektir. Nur kelimesinin sözlük anlamı “ışık, aydınlık, parlaklık” gibi anlamlardır. Bütün varlıklar Allah Teâlâ'nın Nur sıfatının etkisindedir. Nur'un esas kaynağı ve hazinesi Allah Teâlâ'dır. Allah Teâlâ hem nurdur, hem nurlandırır ve hem de nuru var eder. Nur sıfatı bütün gizli şeyleri kendisine aşikar olan anlamı ile subutî bir sıfattır; her şeyi aydınlatan anlamı ile fiili sıfattır.

Nur'un zıddı zulmettir. Zulmet karanlık, ışısız demektir. İslam'la zıtlaşan bütün düşünce ve sistemler zulümat (karanlıklar) olarak nitelendirilmiştir. Şirk, küfür, cehalet de birer manevi zulmettir. Nur ile zulmet hiçbir zaman aynı değildir:

“Kör ile gören müsavi olamaz, zulmetler ile aydınlık müsavi değildir.” (Fatır, 35/19,20)

Alemde her şey nurunu, ışığını Allah'tan alır.

“Allah göklerin ve yerin nurudur.” (Nur, 24/35)

“Allah'ım hamd ancak sanadır. Göklerin, yerin ve içindekilerinin nuru Sensin.” (Hadis)

Allah'ın nuru dünyada tecelli ettiği gibi ahirette de tecelli edecektir:

“Yer Rabbinin nuru ile parlamıştır. Kitap meydana konulmuştur. Peygamberler ve şahitler getirilmiştir. Onların aralarında hak ile hükmedilmiştir. Onlar hiçbir zaman zulme uğramazlar.” (Zümer, 39/69)

Allah Teâlâ'nın nuru Nur suresinin 35. ayetinde anlatılmaktadır: *“Allah, göklerin ve yerin nurudur. O'nun nurunun temsili, içinde lamba bulunan bir kandil gibidir. O lamba bir billur içindedir; o billur da sanki inciye benzer bir yıldız gibidir ki, doğuya da batıya da nispet edilemeyen mübarek bir ağaçtan çıkan yağdan tutuşturulur. Bu öyle bir ağaç ki yağı, nerdeyse, kendisine ateş değmese bile ışık verir. Bu ışık nur üstüne nurdur. Allah dilediği kimseyi nuruyla hidayete iletir. Allah insanlara işte böyle misal verir. Allah her şeyi bilir.”* (Nur, 24/35)

Allah Teâlâ'yı gözler görüp idrak edemez. Çünkü gözler O'nun azameti ve nurunu görüp idrak etmeye dayanamaz. O ise basar sıfatı ile bütün gözleri ve her şeyi görür:

“Gözler O’nu görüp idrak edemez. O Allah ise bütün gözleri idrak eder. O lâiftir, habirdir.” (Enam, 6/103)

Peygamberimiz (sav)’e “Rabbini miraçta gördün mü?” diye sorulduğunda, Peygamberimiz şöyle cevap verir: *“O nurdur. O’nu nasıl görebilirim?”*

Peygamberimiz (sav) şöyle buyurmaktadır: *“Allah ile mahluku arasında nuranî veya zulmanî 70.000 hicab (perde) vardır. Kim bir hicabı aşan bir şey hissederse mahvolur.”* Bu nedenle Allah Teâlâ’nın Zatı’nın hakikatini bilmemiz mümkün değildir. Ancak O’nun nurunun tecellileri ile O’nu bilir ve görürüz.

Bir hadis-i şerifte Peygamberimiz (sav) şöyle buyurmaktadır: *“Ben Adem’in yaratılmasından 14.000 yıl evvel Rabbimin huzurunda bir nur idim. Adem o nur ile tesbih eder, melekler de onun tesbihine iştirak ederlerdi. Allah Teâlâ Adem (as)’ı yaratınca bu nur onun sulbüne verildi ve yeryüzüne indirildi. Sonra Nuh (as)’ın sulbüne vererek gemiye bindirdi. Sonra İbrahim (as)’ın sulbüne attı. Allah Teâlâ beni temiz rahimlerden, şerefli sulblerden geçirerek, hiçbir kötülük yapmamış olan anne - babamın sulbünden dünyaya getirdi.”*

Peygamberimiz (sav) Kur'an-ı Kerim’de bir nur olarak ifade edilmektedir:

“Şüphe yok ki size Allah tarafından bir nur ve bir apaçık kitap gelmiştir.” (Maide, 5/15)

Buradaki nur Hz. Muhammed (sav) dir. Apaçık olan kitap ta Kur'an-ı Kerim’dir. Allah Teâlâ’nın yarattığı ilk şey Hz. Muhammed’in nurudur. Bu Peygamberimizin şu hadisi ile teyit edilmektedir: *“Allah Teâlâ’nın ilk yarattığı şey benim nurumdur.”*

“Allah’ın izniyle Allah’a davet eden ve nur saçan bir kandil gönderdik.” (Ahzab, 33/46)

Bu ayetteki nur saçan kandil ile Peygamberimiz kastedilmektedir. Çünkü Peygamberimiz insanlardan Allah’ın rızasına tabii olanları karanlıktan aydınlığa çıkarır.

“Ey İnananlar! Allah’tan korkun. O’nun Resulüne inanın ki size rahmetinden iki pay versin, sizin için ışığında yürüyeceğiniz bir nur yaratsın ve sizi bağışlasın. Allah çok bağışlayan, çok merhamet edendir.” (Hadid, 57/28)

Peygamberimiz (sav)’i gören kişinin üzerine onun nuru yansır. Dolayısıyla onun sohbetine katılanlar bu nurla aydınlanırlar. Peygamberimiz bir hadisinde şöyle

buyurmuştur: “Beni gören Müslüman (ashab), beni göreni gören (tabiin) ve beni göreni göreni gören de (tebei tabiin) cehenneme girmez.” Bu nedenle “Benim ashabım yıldızlar gibidirler” hadisi ifade edilmiştir. Çünkü onlar nurla aydınlanmışlar, dolayısıyla yıldızlar gibi parlamaktadırlar.

Enes (ra) şöyle ifade etmiştir: “Resulallah (sav) Medine'ye girdiği gün her şey nura kavuştu, öldüğü gün de her şey karanlık içinde kaldı.” Çünkü Peygamberimiz vefat edince nurunun doğrudan yansımaları sona erdi.

Kur'an Bir Nurdur

“Sizlere apaçık bir nur (Kur'an) indirdik.” (Nisa, 4/174)

Kur'an-ı Kerim Allah kelimidir. Kendisine iman edenleri küfrün karanlığından çıkarıp Allah'ın nuruna kavuşturur. Kur'an Allah Teâlâ'nın nurunun bir tecellisidir. Kendisine tabi olanları şirk, küfür ve cehalet karanlığından çıkarıp Allah'ın nuru olan İslam'a, imana ve hidayete kavuşturur. Kur'an'a sırt çevirip inkâr edenler ise küfür karanlığında kalarak, hem dünyada hem de ahirette hüsrana uğrarlar.

“İşte Biz böylece sana da emrimizden Kur'an'ı vahyettik. Yoksa sen kitap nedir? İman nedir? bilmiyordun. Fakat Biz onu bir nur kıldık. Onunla kullarımızdan dilediğimizi doğru yola iletiyoruz. Şüphesiz ki sen de insanları doğru bir yola götürüyorsun.” (Şura, 42/52)

“Artık Allah'a, Resulüne ve indirdiğimiz Kur'an'a inanın. Allah yaptıklarınızdan haberdardır.” (Tegabun, 64/8)

Yukarıdaki ayetlerde Kur'an-ı Kerim'in nur olduğu ifade edilmektedir. Bunun nedeni Kur'an'ın Allah kelamı olup, O'nun isimlerini, sıfatlarını, fiillerini ve hükümlerini bildirmektedir. Nasıl güneşin ışığı ile maddenin karanlıkları gideriliyorsa, Kur'an'da kendisine iman edip tabi olanları manevi karanlıklarından kurtararak, onları iman ve hidayet nuru ile aydınlatmaktadır.

“Elif, Lâm, Ra. Bu Kur'an öyle büyük bir kitaptır ki, insanları Rablerinin izniyle karanlıklardan aydınlığa, her şeye galip ve hem de lâyük olan Allah'ın yoluna çıkarman için onu sana indirdik.” (İbrahim, 14/1)

İslam Bir Nurdur

İslam dini Allah'ın bir nurudur.

“O kimse ki, Allah onun göğsünü İslamiyet için genişletmiş ise, o Rabbinden bir nur üzere bulunmaktadır.” (Zümer, 39/22)

Bu ayete göre Allah Teâlâ kimin kalbini İslam'a açmış, iman nurunu ve İslam'ı kalbine yerleştirmişse, o Rabbinden bir nur (aydınlanma) üzerinde bulunmaktadır. Buna göre İslam o kişi için bir nurdur.

“Allah, kimi hidayete erdirmek isterse onun gönlünü İslam'a açar” (Enam, 6/125). Bu ayet nazil olduğu zaman Peygamber Efendimiz (sav)'e “Göğsün inşirahı/sevinçle genişlemesi nedir?” diye sordular. Peygamber Efendimiz (sav) şöyle cevap verdi: *“O nurdur, Allah o nuru müminin kalbini atar. Bunun üzerine kalbi sevinerek genişler”*. “Bu genişlemenin alameti var mıdır?” diye sahabeler sordu. “Evet” dedi Peygamberimiz, *“Ahirete yaklaşma, bu fani ve aldatıcı dünyadan uzaklaşmak ve ölümden önce ölüme hazırlıklı olmaktır”* buyurdular.

Allah Teâlâ, bir kulunun hidayetini istediği zaman, onun masivadan (dünya sevgisinden) ayrılması ve rıza kapısından girmesi için nurlarını gönderir; kulunun gönlünü iman neşesiyle doldurur ve insan Allah Teâlâ'ya kulluk için çaba göstermeye başlar. O kulun salih ameli, zikri ve Kur'an tilaveti “nur”a dönüşür. En-Nur isminin tecellisi ile! İşte bu nurların zuhuru ile kulun imanı kuvvetlenir ve sırat-ı müstakim üzere devam etme imkanına kavuşur.

Müminin kalbindeki iman ve Kur'an bilgisi onun nurudur. Bu nur müminin her davranışında kendisini belli eder. Bu nedenle Peygamberimiz (sav) şöyle buyurmuştur: *“Müminin ferasetinden sakının. Çünkü o Allah'ın nuru ile bakar.”* Mümin nurlar içinde yüzer. Kamil bir müminin özü nurdur, işi nurdur, gideceği yer nurdur, çıkacağı yer nurdur ve kıyamet gününde gideceği yer de nurdur.

Hazreti Muhammed (sav)'in Nur Duası

İbn Abbas (ra)'dan rivayet edildiğine göre, Resulullah (sav) bir gece namazını bitirdikten sonra şöyle dua etmiştir:

“Allah'ım bana bir nur kıl, kalbimi nurlandır, kabrimi nurlandır, önümü nurlandır, arkamı nurlandır, sağımı nurlandır, solumu nurlandır, üstümü nurlandır, altını nurlandır, kulağımı (işitmemi) nurlandır, gözümü (görmemi) nurlandır, saçımı

nurlandır, tenimi nurlandır, etimi nurlandır, kanımı nurlandır, kemiklerimi nurlandır.

Allah'ım nurumu çoğaltarak benim için bir nur kıl. İzzete bürünüp izzetli olmayı emreden, yüceliğe bürünüp de kullarına bolca ikram eden Yüce Allah'ı tesbih ederim. Tesbihe sadece kendisi lâayık olanı tesbih ederim. Lütufların ve nimetlerin sahibini tesbih ederim. Yücelik ve ikramların sahibini tesbih ederim. Celal ve ikram sahibini her türlü eksiklikten tenzih ederim.”

Bu duaya göre insanlar her zaman ve her yerde nura muhtaçtırlar. Yaşarken de, öldükten sonra da, kabirde, mahşerde ve sırat köprüsünü geçerken daima nura ihtiyacımız vardır. Dolayısıyla nurumuzu arttırmak için ihlasla ibadete devam ederek Allah Teâlâ'dan nur istemeliyiz: “Allah'ım bizleri karanlıktan nura/aydınlığa çıkar.”

Varoluş Tecellileri

Her şeyi kuşatan feleğe Heba (toz bulutu) adı verilir. Bu felek varoluşun aslıdır. Allah Teâlâ'nın En-Nur ismi varoluş hazretlerinden ona tecelli edince “Zuhur” oldu, yani ortaya çıktı. Heba'nın hakikati özde Bir ile beraberdir.

Mümkün varlıklar varoluş sıfatıyla mevcut olunca nur isminin tecellileriyle boyanmış oldular. Burada hasıl olan ilk tecelli ruhlar için olan tecellilerdir. Ruhlar nurlu olarak yaratılmışlardır. Onların karanlık vücut şekilleri yoktur. Yalnız imkan dahilinde olmalarının gölgesi vardır. Bu gölgelerin onlar üzerinde bir zuhuru yoktur. Allah Resülü (sav) dua ettiği zaman, bu mertebelerin en yüksek noktasını istiyordu: “*Ey Allah'ım, beni bir nur kıl!*”

Sonra örneksiz ve yepyeni yaratılış (ibdâî) tecellisi oldu. Bu tecellilerle nurlar ve karanlıklar, latif ve kesif, basit ve mürekkep şeyler, cevherler ve arazlar, zamanlar ve mekanlar, izafetler, keyfiyetler ve kemiyetler yaratıldı. Kıyamet gününe kadar olacak bütün durumlar ve fiiller yaratıldı. Bu iş ilk ortaya çıkış işidir. Bu durumda fail olan nur zulmetten etkilenmiş, ayrıca meful olan zulmet nurdan etkilenmiştir. Bütün bunlar “küllu nefsin” en-Nur'dan çıkışını ifade eder.

Nurun zulmetten etkilenmesi, zulmetin nurdan etkilenmesi tabiatı ifade eder. Tabiatta etki eden ruhani bir varlıktır; etkilenen ise tabii bir varlıktır. Buna göre alemde tabii bir surete sahip olan hiçbir şey yoktur ki, onun kudsi bir ruhu olmasın. Bu varlık hiçbir zaman bir perde ile örtülmez. Alemde her an değişme

olmaktadır. Bu değişim bazen yumuşak bazen de serttir. Bunun sonucunda da fayda ve zarar olur. İşte bu tecelli ilmidir.

Allah'ın en-Nur isminden ilahi bir tecellinin kalbe gelmesi ile insan bu hakikatleri anlayabilir. İnsan ancak i dnyası (batını) bu nurla boyandığı zaman onları tasdik eder. Buna iman nuru denir. Bunu bile bile inkâr edenler de kalplerdeki zulüm ve kibir dolayısıyladır.

“Vicdanları bunların doğruluğuna tam bir kanaat getirdiği halde, zulüm ve kibirlerinden ötürü onları bile bile inkar ettiler. Bozguncuların sonunun nice olduğuna bir bak!” (Neml, 27/14)

“Heva ve hevesini kendine ilah edinen, Allah'ın kendi ilmi dahilinde saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürleyip gözüne perde çektiği kimseyi görüyor musun? Şimdi onu Allah'tan başka kim hidayete erdirebilir? Hala düşünmez misiniz?” (Casiye, 45/23)

İnkâr edenler kendilerini hakka götüren ayetlere ve Resule rağmen kendi akıllarına itimat edip güvenen kimselerdir. Bunlar için kendisi ile aydınlanılan iman nurundan bir ışık hasil olmamıştır.

Nur Tecellilerinin Kalpteki Zuhuru

Gönül aynası tedrici bir şekilde Allah'ı zikrederek cilalandığında, ondan tabiatın pası ve beşeri sıfatların karanlığı giderilir. Böylece kalb gayb nurlarını kabul edecek hale gelir. Bu insan bu nurları müşahede eder. Başlangıçta bu nurlar daha çok berkler, lem'alar ve lâhikalar şeklinde ortaya çıkar.

Bu kavramlar tasavvufta önemlidir. Berk kavramı tasavvuf yoluna giren için ilk olarak görünen ve onu Allah'da seyir etmesi için Mevlaya yakınlık makamına davet eden parlak ışıltılardır. Levâmi, ışıltı parıltı şimşek gibi anlamları bulunan lâmi'a kelimesinin çoğuludur. Nefsi temiz bidayet (yeni başlayan) ehline, mana aleminde görülen parlak ve göz kamaştıran ışıklardır. Bunlar hayalden müşterek hisse yayılarak duyu organları ile müşahede edilirler. Bunlar güneş, ay ve yıldız ışıkları gibi görünür ve çevreyi aydınlatırlar. Bu ışıklar ya kahır ve tehdit nurlarının ya da lütuf ve vaat nurlarının nefse galip gelmesinden kaynaklanır. Levâih; parıltı ve kıvılcım anlamına gelen lâyiha kelimesinin çoğuludur. Bunun anlamı ışıldaklar, keşif ve marifet ışıkları gibi anlamları taşırlar. Bunlar tasavvufta parlar parlamaz kaybolan nur tecellileridir.

Kalpteki parlaklık ne kadar fazla olursa nurlar da o kadar fazla ve parlak olur. Daha sonra bu nur tecellileri çerağ, mum, meşale ve yanan ateş şeklinde müşahede edilir. Daha sonra ulvî nurlar meydana gelir. Bunlar önce yıldızlar suretinde daha sonra ay suretinde müşahede edilirler. Bundan sonra da güneş şeklinde ortaya çıkarlar. En sonunda ise mücerret (yalın) nurlar olarak oluşurlar.

Bu nurların kaynakları çeşitlidir. Kişinin ruhaniyeti, şeyhin velâyeti, Peygamberin nübüvveti, peygamberler, evliya ve meşâyih'in ruhları, "Lâ ilâhe illâllah" ve diğer zikirler, iman, ibadet ve tâatların her birinin kendine göre bir nuru vardır. Bu nurlar renkli ve zevkleri farklıdır.

Berkler ve lem'alar şeklinde ortaya çıkan nurların kaynağı genellikle zikir, abdest ve namazdır. Bazen ruhun nurlarının galip gelmesi ile ortaya çıkabilir. Bu durumda beşeri sıfat perdesi bir bulut gibi parçalanır. Rûhaniyetten neşet eden bir parıltı berk suretinde müşahede edilir.

Çerağ, mum gibi surette görülen nur ya şeyhin velâyeti ya "*Nur saçan bir kandil*" (Ahzab, 33/46) olan Hazreti Peygamber (sav)'den, ya ilimlerden istifade ederek ya da Kur'an veya iman nurundan kaynaklanır. Eğer kandil ve lamba suretinde görülürse, bunun anlamı Allah'ın kalp hakkında verdiği şu örnekte ortaya çıkar: "*O'nun nurunun temsili, içinde lamba bulunan bir kandillik gibidir*" (Nur, 24/35).

Bu konuda Necmeddîn-i Dâye (ks) Hazretleri, Tasavvuf Yolu adlı kitabında şunları söylemektedir:

"Lâhiyalar (levâih) namaz, İslam ve iman nurundan neşet eder. Berkler, lem'alar ve lâhiyalar arasında farklılıklar vardır. Bunlar arasındaki fark şudur: Berkler yıldırım gibi görünüp hemen kaybolurlar. Lem'alar ise peş peşe parıldamalar halinde ortaya çıkar ve kısa bir müddet kaybolmadan dururlar. Lâhiyalar ise ayna üzerine akseden güneş ışığı gibi daha uzun bir müddet kalır ve yeniden perde ardına gizlenir. Evet namazdan, Kur'an'dan, İslam ya da imandan kaynaklanan nur gönül aynası üzerine düşer ve lâhiyalar meydana gelir. Gönül aynasının berraklığı ve niyetin samimiliği nispetinde bu lâhiyaların nuraniyetinin zevki artar ya da eksilir.

Nasıl ki güneş büyük alemleri nuru ile aydınlatmaktadır ve bu nurun tesiri bütün cihana yayılmaktadır; küçük alem olan insan bedeni de ruh nuru ile aydınlanmakta, tesiri bütün organlara ulaşmakta, his ve hareket meydana gelmektedir."

Hakk'ın nurlarından kalbin müşahede ettiği her bir nur kalbin marifetini gerçekleştirir. Buna göre, kalp kendi bilgisini kendisinden alır. Kalbin tattığı ve bildiği zevk başkasından değil Allah'tandır. Bu ifadelerin manaları zevkîdir ve ifade edilmeleri de zordur.

Kalbin duyduğu bu zevklerde de farklılıklar vardır. Eğer Hakk'ın bilinmesi (marifet) işitme yoluyla olursa, Musa (as)'da olduğu gibi "*Benim, Ben Allah...*" şeklinde ifade bulur. Eğer bilinmesi perde arkasından ve vasıta ile olursa "*Ey Musa, haberin olsun, Benim, Ben Allah...*" (Kasas, 28/30) şeklinde ortaya çıkar. Perdenin ortadan kalkması ve Musa'nın vasıtasız olarak işitmesi de "*Allah Musa ile gerçekten konuştu*" (Nisa, 4/164) şeklinde tahakkuk eder.

Allah Teâlâ marifetini görme yoluyla bildirebilir. Hz. İbrahim (as)'ın "*Güneşi doğarken görünce Rabbim budur, dedi*" (Enam, 6/78) ayeti bununla ilgilidir. Peygamberimiz (sav)'de olduğu gibi gözdeki perdelerin tamamen kalkıp görme vasıtasız olarak gerçekleşirse "*Gözünün gördüğünü gönlü yalanlamadı*" (Necm, 53/11) ile ifade edilmiştir. Bu zevki Hazreti Ömer (ra) kısmen tatmıştır. Bu nedenle "*Kalbim Rabbimi gördü*" demiştir. Peygamberimiz ihsanın ne olduğunu tanımlarken, bu zevkin meydana getirdiği özelliğe işaret eder: "*İhsan, Allah'ı görüyor gibi ibadet etmendir.*"

Gönül aynasının temizlenmesinden sonra, bu müşahedeler kalp âleminden hayal vasıtasıyla alınmak suretiyle gayb aleminde görülebilir. Bazen de görünen alemdeki hisler vasıtası ile şهادette de görülür. "*Allah göklerin ve yerin nurudur*" (Nur, 24/35) ayetinin sırrı ile Hakk'ın nurlarının ortaya çıkış yeri olan güneş, ay ve yıldızlar da Hakk'ın güneşinin nurlarını aksettirirler. Aslında onları gören kalptir, gösteren ise Allah Teâlâ'dır. "*Hâzâ Rabbî/Rabbim budur*" zevki marifet olarak Hakk'tan gelirse gayb, şهادet, zahir ve batın farkı ortadan kaybolur.

Kalbin parlaklığı kemale ulaştınca, perdeler şeffaf hale gelir. Kişiyi "*Biz onlara hem ufuklarda ve hem de kendi nefislerinde delillerimizi göstereceğiz*" (Fussilet, 41/53) ayetinin sırrınca hakikat gösterilir. Kişi burada kendisini görmezse tamamı ile Hakkı görür. Bu nedenle "*Kendisinde Allah'ı görmediğim hiçbir şeye nazar etmedim*" denir. Perdeler tamamen kalkıp şuhud makamına ulaşıldığında "*Daha önce Allah'ı görmediğim hiçbir şeye nazar etmedim*" denir. Eğer kişi şuhud alemine tamamen gark olur ve varlığını burada görmezse, sadece Allah Teâlâ'nın varlığı kalır. Bu nedenle Cüneyd-i Bağdadî (ks) şöyle demiştir: "*Allah'tan başka*

varlık yoktur.” Bu makamda Allah'ın cemalinin müşahedesini insan aynasında yine Allah'ın nazarıyla olur.

Nur Tecellilerinin Renkleri

Nur tecellilerinin renkleri hakkında Necmeddîn-i Dâye (ks) Hazretleri, Tasavvuf Yolu adlı kitabında şu bilgileri vermektedir:

“Nurların renkleri müşahede edildikleri makamın durumuna göre farklı olurlar. Mesela levvâme nefis makamında mavi nur ortaya çıkar. Bu nur, ruh nurunun ya da zikir nurunun nefsin zulmeti ile karışmasından oluşur. Ruhun ışığı ile nefsin karanlığından mavi nur doğar. Nefsin karanlığı daha az olup ruhun nuru fazla olursa kırmızı nur müşahede edilir. Eğer ruhun nuru tamamen üstün geliyorsa sarı nur ortaya çıkar. Nefsin karanlığından bir şey kalmadığında beyaz nur ortaya çıkar. Ruhun nuru kalbin safiyeti ile uyumlu hale geldiğinde (imtizaç) yeşil nur belirir. Eğer kalp tamamen safılaşmışta nur artık güneş ışığının nurları gibi ortaya çıkar. Hakk'ın nuru ruhun nuru üzerine aks ettiğinde ve müşahede şuhud zevki ile karıştığında, Hakk'ın nuru renksiz, keyfiyetsiz, sınırsız, benzersiz, karşılıksız olarak aşikar olur ve perdesiz olarak kalp ve ruh tarafından müşahede edilir.”

Cemal ve Celal Sıfatlarının Nurları

Başlangıçta şuhud makamında Hakk'ın lütuf aleminden olan Cemal sıfatının nurları müşahede edilir. Bu nurlar fena makamını meydana getirirler. Ancak Hakk'ın kahır aleminden olan Celâl sıfatlarının nurları ise fenâü'l - fenâ makamını ortaya çıkarır ki, bu makamın açıklanmasında sözler yetersiz ve aciz kalır. Bu halde yakıcılık özelliği bulunan nur meydana gelir. Bu nurun hakikati şu ayette ifade edilir: “*O, ne geri bırakır, ne de azaptan vazgeçer*” (Müddessir, 74/28). Yedi cehennem bu nurun ışığındandır.

Cemâl sıfatının nurları aydınlatıcı olup yakıcı değildir. Celâl sıfatının nurları ise aydınlatıcı değil, yakıcıdır. Bunun anlamlarını her akıl idrak edemez.

Peygamberimiz (sav) bir hadiste şöyle buyurmuştur: “*Cehennemi binlerce sene yaktılar kızıl oldu, binlerce sene yaktılar beyaz oldu, binlerce sene daha yaktılar da siyah oldu. Bu nedenle onun şimdiki hali siyahtır.*” Bu hadiste Celâl sıfatının nurunun zulmanî/karanlık olarak meydana gelişi anlatılmaktadır. Ancak insan aklının siyah ateşi kavraması mümkün değildir.

Her iki alemde de, dünya ve ahirette, lütuf ve kahır sıfatının nurlarının şuaları nur ve zulmet olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun için “Allah göklerin ve yerin nurudur” (Nur, 24/35) buyurulmuştur. Ayetlerde nur ve zulmet ifadeleri halkiyet (yarattı) kelimesi ile değil cailliyet (var etti) kelimeleri ile ifade edilmektedir: “Allah gökleri ve yeri halk etti, karanlıkları ve aydınlığı var etti” (Enam, 6/1). Bu işaretin altında birçok hikmetin var oldu muhakkaktır.

Celâl sıfatı fenaü'l-fenâ makamında uluhiyetin heybetinin ve azametinin sürekliliğini aşkar eder. Siyah nur zengin eden, bekâ veren, öldüren ve yaşatan olarak müşahede edilir. Bu siyah nuru Ahmet Gazali (ks) şu beyitle açıklamaktadır:

Dünya içyüzünü ve alemin aslını gördük.

Ayıp ve ârdan kolayca geçtik.

Bil ki siyah nur lâ noktasından daha yücedir,

Oradan da geçtik, artık ne o kaldı ne de bu.

Peygamberimiz (sav) bir duasında “*Bana eşyanın hakikatini göster*” demişti. Buradaki amacı lütuf ve kahır sıfatının zuhurunu talep etmektir. Çünkü varlık aleminde bulunan her şey ya lütuf ya da kahır sıfatının nurlarının ışığından etkilenmiştir. Allah'tan başka hiçbir varlıkta, kendisi ile kaim hakiki vücûd (varlık) bulunmaz. Bu nedenle de: “*O hem evveldir, hem ahirdir, hem zahirdir, hem batındır.*” (Hadid, 57/3) buyurulmuştur.

Bu konuda Necmeddîn-i Dâye (ks) Hazretleri şu şiirini ifade edebiliriz:

Gönül hakikatin özü, ten ise kabuğudur gör!

Ruh giysisinde Hakk'ın suretini gör!

Varlıktan bir iz bulunan her şey,

Ya O'nun nurunun gölgesi, ya da bizzat O'dur, gör!

Yorum ve Eleştirileriniz için: oryanmh@gmail.com

[Ana Sayfa](#)

[Tasavvuf Sohbetleri](#)